

Добитник Награде "Десанка Максимовић" (2019)

Образложење жирија за доделу Награде „Десанка Максимовић“ за 2019. годину

Жири у саставу: Тања Крагујевић, Владимир Копицл, Слободан Зубановић, Соња Веселиновић и Светлана Шеатовић, председник, донео је једногласну одлуку да се Награда „Десанка Максимовић“ за укупан допринос српској поезији, који додељује Задужбина „Десанка Максимовић“, за 2019. годину додели Војиславу Караванићу.

Награда „Десанка Максимовић“ додељује се за укупан допринос српској поезији, а Војислав Караванић је песник који је до сада дао вишеструк подстицај развоју наше песничке речи. Развијајући сопствени песнички израз Караванић је отварао нове поетске домете савременог српског песништва.

Војислав Караванић је рођен 1961. године у Суботици. Дипломирао је на Филозофском факултету у Новом Саду на групи за југословенске књижевности и општу књижевност. Ради као уредник у Радио телевизији Србије. Поезију објављује од 1978. године најпре у часописима *Поља*, *Руковети*, *Књижевна реч*, прву књигу *Тастатура* објављује 1986. године у *Матици српској* у едицији *Прва књига*. Потом следе збирке песама: *Записник са буђења* (1989), *Жива решетка* (1991), *Стрми призори* (1994), *Син земље* (2000), *Светлост у налету* (2003), *Дах ствари (изабране песме*, 2005), *Наше небо* (2007), *Унутрашњи човек* (2011), *Поезија настаје: изабране песме/ Poetry bilingual edition* (2013), *Избрисани трагови* (2017) и књигу есеја *Ослобађање анђела* (2013). Поезија Војислава Караванића превођена је на енглески, француски, пољски, мађарски, словачки, flamanski, јапански, бугарски, румунски, словеначки и македонски језик. Добитник је низа песничких награда: Печат вароши сремскокарловачке, Змајеве, Дисове, Бранко Мильковић, Бранко Ђорђевић, Златни сунцокрет, Меша Селимовић.

Од прве збирке *Тастатура*, па све до последње *Избрисани трагови* Војислав Караванић изграђује суптилно место на песничкој мапи српске књижевности. Караванићева поезија представља говор песника о сопству, јединствености песничког бића, тананостима наших осећања и крхком ткиву унутрашег света савременог човека. Однос човека и света, усамљеност и речита тишина проговарају из Караванићеве поезије на аутентичан начин у српском песништву. Награда Десанка Максимовић додељује се песницима који су дали посебан допринос развоју српске поезије, али водећи рачуна увек о сензибилитету песничког опуса добитника. Војислав Караванић се налази у низу песника који су тим гласовима природе и тишине стigli до најдубљих тонова наше духовности. Караванић се одавно издвојио као посебан песнички глас у својој генерацији који су препознали и читаоци и критика о чему сведоче и бројне награде. У дугом трајању и развоју песничког језика ослобођеног патетичности Караванић је ишао узлазном путањом песника ерудите, путника који сабира слике путовања у стихове и слаже наносе читалачког искуства.

Док је у збирци *Жива решетка* (1991) отварао питања односа мисаоног, речи и песме склапајући живу решетку ониричких и дисовских дубина већ у *Стрмим призорима* (1994) улази у саму суштину тих косина, падова, обрушавања који су обележили замућеност погледа човека који стоји над провалијом. У збирци *Син земље* (2000) Каравановић налази уточиште своје песничке речи која је сама суштина или квинтесенција човековог бића. Због тога ће у песми „Граница“ казати: „Себи се нећу враћати/тамо, шта ћу?//Одатле шта се види?//Гужва, повици градитеља,/Грађевине лелујавих зидова.//Отишао сам од себе далеко. Никад./Даље. Као да сам на пучини.“ Овако зрелом књигом Каравановић је најавио одвајање песничког бића од реалне слике света, понирање у нови свет отвара збирци *Светлост у налету* (2003). То је једна од наших најзначајнијих песничких збирки објављених у претходној деценији. Светлост ће у ванредном налету обасјати све што чини свет видљивог у тоновима и бојама које могу да нам отворе најдубље просторе унутрашњег искуства. Новица Петковић је приметио да је то „[...] књига медитативне лирике, која доноси једну необичну песничку визију, сву саткану од танано стилизованих слика. Слике којима се Каравановић служи и по својој врсти и по својој природи толико су другачије од оних на које смо навикли да се може говорити о правој песничкој новини у развоју савремене српске лирике.“ *Светлост у налету* је песничка књига обележена бојама и slikama које одзывању тоновима. Због тога се поезија Војислава Каравановића високо уздигла у налету светлости у највише сфере тишине која нам казује све и када ништа нисмо спремни да чујемо и разумемо. То је пут који је наставио и у наредним збиркама *Унутрашњи човек* и *Наше небо*. У песми „Тишина“ донеће нам један од одговора његове песничке решетке у којој се пита шта то може да поремети тишину: „Ни звонке трубе анђела,/ни њихов одјек,/зујање пчела.//Ни кораци окаснелог/шетача. Ни дамари/у грудима. Ништа//Тишину не окончава. Као да си доспео на трг, у само срце небеског града.“ Поетика речите, ониричке, трансценденталне тишине се у поезији Војислава Каравановића приближава шумовима природе, гласовима биља и пантеистичком свету поезије Десанке Максимовић у којој су природа и тиховање дали најјасније гласове о свету у коме трагамо за својим местом у универзуму. У последњој збирци *Избрисани трагови* Каравановић осветљава те избрисане трагове детињства, меланхолије и у последњој песми збирке нам најављује нови позив који нам обећава снажне и нове замахе овог песника: „Не желим више привићења,/Слатке маштарије иза којих/Остаје горак укус на уснама.//Хоћу слику, праву и снажну./Слику моћну као удар грома,/Дубоку као љубавни зов.//Слику што ће, као комета/Ноћним небом, да пролети/Кроз таму мог тела.“ Слика као налет нове светлости, удар грома или љубавни зов биће оваплоћена у песничкој речи, тону, ритму. Војислав Каравановић је изузетни представник поезије која се формирала деведесетих година и песник који је сасвим сигурно отворио један нови пут достојан Награде "Десанка Максимовић" за свеукупан допринос српској поезији.

У Београду, 6.5.2019.

Председник Жирија

др Светлана Шеатовић

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Светлана Шеатовић".